

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ROCZNEGO
PROGRAMU WSPÓŁPRACY GMINY
GASZOWICE Z PODMIOTAMI PROWADZĄCYMI
DZIAŁALNOŚĆ POŻYTKU PUBLICZNEGO
ZA ROK 2013**

Zgodnie z art. 5a, ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003r. (t.j. Dz. U. z 2010 r. nr 234, poz. 1536 z późn. zmianami), organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego nie później niż do dnia 30 kwietnia każdego roku, jest zobowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni. Niniejszy program nie zawiera danych dotyczących działalności klubów sportowych korzystających ze wsparcia na podstawie uchwały nr LV/267/10 Rady Gminy Gaszowice z dnia 21 października 2010r. w sprawie: warunków tworzenia w tym organizacyjnych oraz trybu finansowania zadań z zakresu sportu na terenie Gminy Gaszowice.

Program został przyjęty Uchwałą nr BR.0007.10.68.2012 Rady Gminy Gaszowice z dnia 29 października 2012r. Procedura podjęcia dokumentu została poprzedzona konsultacjami, które umożliwiły zainteresowanym organizacjom czynnie uczestniczyć w procesie tworzenia wytycznych współpracy na kolejny rok.

Zarówno organizacje jak i samorząd działają na rzecz lokalnej wspólnoty zaspakajając potrzeby mieszkańców, a tym samym tworzą i realizują rozwiązania zmierzające do poprawy jakości życia na danym terenie. W takiej sytuacji nie sposób działać w oderwaniu od siebie – samorząd ma określone zadania do wykonania i co istotne posiada na ten cel stosowne środki publiczne, a organizacje z kolei realizują działania, które i tak mieszczą się w katalogu zadań publicznych, są więc najlepszym źródłem wiedzy o problemach i możliwościach ich eliminowania.

Przygotowany przy udziale organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy program, stanowi wyraz zaangażowania obu stron w stworzenie optymalnego planu współpracy opierającego się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

W roku 2013 na terenie Gminy Gaszowice działały następujące organizacje pozarządowe:

1. Towarzystwo Śpiewacze BEL CANTO,
2. Grupa Artystyczna KONAR,
3. Związek Harcerstwa Polskiego – Chorągiew Śląska Hufiec Ziemi Rybnickiej,
4. Stowarzyszenie Dalekowschodnich Sztuk Walki „TAO”,
5. Ruch Wspierania Inicjatyw społecznych U’RWIS
6. Stowarzyszenie Działań Lokalnych Spichlerz
7. Gminny Klub Sportowy „Dąb” Gaszowice,
8. Klub Sportowy Szczerbice,
9. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy FENIKS,
10. Gminny Uczniowski Klub Sportowy LIDER,
11. Ludowy Klub Sportowy „Zameczek” Czernica,
12. Stowarzyszenie Sumina
13. Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów GRONO
14. Ochotnicze Straże Pożarne

Oprócz w/w stowarzyszeń działało jeszcze szereg innych podmiotów (m.in. koła gospodyń wiejskich, grupy emerytów, grupy nieformalne), które realizowały różnego rodzaju inicjatywy społeczne, jednak z uwagi na brak pełnoprawnej procedury rejestracji nie są określane organizacjami pozarządowymi. Nie korzystają również ze wsparcia finansowego w formie dotacji. Nie mniej jednak bardzo czynnie uczestniczą w życiu gminy oraz chętnie angażują się w różnego rodzaju przedsięwzięcia o charakterze lokalnym.

I. Zadania publiczne, a obszar działalności organizacji

Włączenie organizacji pozarządowych do realizacji zadań publicznych ma na celu wykorzystanie potencjału społeczności lokalnej i pozwala na częściowe obniżenie kosztów realizowanych zadań. Najprościej mówiąc zadania publiczne to zadania związane z zaspokojeniem potrzeb publicznych, do realizacji których są zobligowane instytucje publiczne.

Ważnym czynnikiem wyróżniającym sposób realizacji usług przez władze publiczne jest ich dostępność. O ile sektor komercyjny nastawiony jest na zysk i świadczy usługi jedynie tym podmiotom, które są w stanie zapłacić za ich świadczenie, sektor publiczny kieruje się zasadą w myśl której usługi są kierowane również i do tych podmiotów które ze względu na brak środków są wyłączone z relacji rynkowych i nie mają możliwości nabycia danej usługi lub dobra. To właśnie ta cecha powszechnego świadczenia usług przez sektor publiczny jest charakterystyczna dla działalności organizacji pozarządowych.

Ustawa bardzo szeroko określa zakres tematycznych branż w których działają organizacje pozarządowe. Przedkładając to na grunt naszej Gminy - na etapie opracowywania programu

wskazano 11 stref stanowiących priorytetowe dziedziny, w których Gmina będzie współpracować z trzecim sektorem. Wśród nich wyszczególniono:

- a) pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób,
- b) podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- c) ochrona i promocja zdrowia,
- d) wypoczynek dzieci i młodzieży,
- e) kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- f) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
- g) ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa narodowego,
- h) turystyka i krajoznawstwo,
- i) działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa,
- j) nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie,
- k) działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego.

W wyniku stwierdzenia potrzeb lokalnych lub na wnioski organizacji, Rada Gminy mogła wskazać inne niż w/w zadania, które wymagały realizacji. Taka sytuacja na przestrzeni roku nie miała miejsca, a planowane obszary współpracy w pełni zaspakajały zakres zadań realizowanych przez organizacje.

Biorąc pod uwagę specyfikę gminnych organizacji oraz charakter zadań przez nie realizowanych można stwierdzić, że najwięcej inicjatyw jakie zostały zrealizowane w roku ubiegłym mieściły się w następujących dziedzinach:

- a) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
- b) kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury, podtrzymywanie tradycji,
- c) ochrona i promocja zdrowia
- d) wypoczynek dzieci i młodzieży.

II. Mechanizmy i formy współpracy

Analiza dostępnych narzędzi współpracy wymaga wyraźnego rozgraniczenia pomiędzy zakresem finansowym oraz niefinansowym. Generalnie to właśnie program współpracy szeroko określa na jakich zasadach oba podmioty będą ze sobą współpracować. Z racji tego, że każdy z nich dysponuje zróżnicowanymi zasobami, każdy z partnerów może coś wnieść, by skutecznie zrealizować zaplanowany cel.

Na poziomie stosowania przepisów prawa, gmina miała możliwość korzystania z szerokiego „zestawu” trybów i mechanizmów umożliwiających wzajemną współpracę z podmiotami trzeciego sektora, wśród których należy wyszczególnić:

1. Ogłaszanie konkursów na realizację zadań publicznych

W przypadku zlecenia zadań publicznych do realizacji organizacjom pozarządowym powinien być stosowany tryb otwartego konkursu ofert, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej. W konkursie mogą uczestniczyć wszystkie organizacje o ile prowadzą działalność w obszarze pożytku publicznego, niezależnie od posiadanego statusu opp.

W roku ubiegłym Gmina Gaszowice ogłosiła dwa otwarte konkursy ofert:

- a) w dziedzinie:
 - wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
 - kultury, sztuka, ochrona dóbr kultury, podtrzymywanie tradycji,
 - wypoczynku dzieci i młodzieży.
- b) w dziedzinie: ochrony i promocja zdrowia

2. Przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków złożonych z inicjatywy danego podmiotu

Organizacje pozarządowe mają również możliwość składania z własnej inicjatywy wniosków o realizację zadań publicznych. Oznacza to, że taka oferta podlega rozpatrzeniu w trybie pozakonkursowym na odrębnych zasadach określonych w ustawie. W ubiegłym roku żadna z organizacji nie skorzystała z takiej możliwości.

3. Zlecanie organizacjom obsługi otwartych konkursów ofert

Rozwiązanie to nie funkcjonuje w Gminie.

4. **Podzlecanie zadań w ramach umowy**

Rozwiązanie to nie funkcjonuje w Gminie.

5. **Dotowanie przedsięwzięcia z pominięciem procedury konkursowej; tryb tzw. „małych” grantów”**

Zapisy ustawy jasno określają, że organ wykonawczy może zlecić realizację zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert. Aby móc skorzystać z tego mechanizmu, przedłożona oferta powinna spełniać łącznie dwa warunki:

- a) wysokość dofinansowania lub finansowania zadania nie może przekroczyć 10 000,00zł
- b) zadanie nie może być realizowane w okresie dłuższym niż 90 dni.

Ten sposób udzielania wsparcia jest najczęściej stosowany w przypadku krótkoterminowych przedsięwzięć tj. akcje świąteczne lub tematyczne, festiwale, festyny, turnieje sportowe, itd.

W roku 2013 Gmina raz udzieliła takiej formy wsparcia w ramach „małego grantu” dla GUKS LIDER – turniej dla gminnych przedszkoli.

W budżecie gminy środki na zadania grantowe nie zostają z góry zabezpieczone, tak więc organizacje nie znają puli środków jaka jest do dyspozycji w bieżącym roku budżetowym. Mechanizm finansowania polega na tym, że dopiero w momencie zgłoszenia inicjatywy ze strony podmiotu, oraz uznaniu przez gminę jej celowości uruchomiona zostaje procedura zmian w budżecie. Stąd też bardzo trudno precyzyjnie określić wysokość środków jakie organizacje będą miały do dyspozycji w roku budżetowym z uwagi na to, że małe granty są realizowane w miarę potrzeb i na bieżąco.

6. **Inicjatywy lokalne**

W roku 2013 Gmina nie korzystała z tej formy współpracy.

Wszystkie w/w narzędzia wsparcia mają charakter finansowy z uwagi na to, że na podstawie umowy zostaje zlecona realizacja konkretnego zadania publicznego. Instytucja zlecenia może przybrać formę:

- a) powierzenia – udzielenie dotacji na finansowanie realizacji zadania,
- b) wsparcia – udzielenie dotacji na dofinansowanie realizacji zadania.

Patrząc na umowy jakie Gmina zawarła w roku 2013 z podmiotami trzeciego sektora wszystkie dotacje przybierały formę wsparcia, gdzie oferent był zobligowany do wykazania wkładu własnego w określonej wysokości. W ocenie gminy taki montaż finansowy powoduje, że zadania są bardziej atrakcyjne i mogą być realizowane na szerszą skalę. Poza tym jest to pewna forma mobilizacji dla III sektora by się gać nie tylko do budżetu Gminy, ale też po inne dostępne na rynku środki. Nie bez znaczenia pozostaje też fakt, że budżet w ogólnym kształcie charakteryzuje się tendencją spadkową, co również uderza w sektor pozarządowy i dzięki konieczności zaangażowania jego wkładu własnego możliwa staje się realizacja zadań na odpowiednim poziomie.

Oprócz współpracy czysto finansowej opierającej się na „transakcjach pieniężnych”, gmina podejmowała również temat współpracy w formie niefinansowej, która jest tak samo ważna i pozwala w prawidłowy sposób funkcjonować organizacjom. Poniższy podział umożliwia szczegółowe wskazanie konkretnych obszarów, w których gmina w sposób rzeczowy wspiera trzeci sektor:

- a) wzajemne informowanie się o kierunkach planowanej działalności i współdziałanie w celu ujednoczenia i harmonizowania tych kierunków,
- b) konsultowanie z podmiotami Programu projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących statutowej działalności tych organizacji, w trybie określonym w uchwale nr L/244/10 Rady Gminy Gaszowice z dnia 20 maja 2010r. w sprawie: określenia szczegółowego sposobu konsultacji z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. W ubiegłym roku gmina przeprowadziła konsultacje w odniesieniu do projektów uchwał, które wymagały takiej procedury oraz mogły w jakikolwiek sposób dotyczyć statutowej działalności organizacji.
- c) tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego oraz przedstawicieli Gminy Gaszowice,
- d) inicjowanie lub współorganizowanie szkoleń podnoszących jakość pracy organizacji pozarządowych w sferze zadań publicznych,
- e) promocja działalności organizacji pozarządowych poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym publikowania istotnych wiadomości, komunikatów w gazecie lokalnej oraz na stronie internetowej Gminy. Na bieżąco zarówno na stronie internetowej Gminy oraz w lokalnej gazecie zamieszczanie informacje dotyczące działań prowadzonych przez stowarzyszenia.

- f) udzielania rekomendacji organizacjom współpracującym z Gminą, które ubiegają się o dofinansowanie z innych źródeł,
- g) doradztwo i udzielanie przez samorząd pomocy merytorycznej organizacjom, np. w przygotowaniu projektów i pisaniu wniosków;
- h) organizacja otwartych spotkań pomiędzy organizacjami a przedstawicielami samorządu; w zakresie prowadzonej przez organizacje działalności statutowej,
- i) przekazywanie informacji o możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowych,
- j) informowanie przedstawicieli organizacji o planowanych sesjach Rady Gminy oraz posiedzeniach Komisji Rady Gminy, na których dyskutowane będą projekty uchwał odnoszących się do zagadnień związanych z profilem działalności tych organizacji.

III. Komisja Konkursowa

Organ administracji publicznej ogłaszający otwarty konkurs powinien powołać komisję konkursową w celu opiniowania złożonych ofert.

Głównym zadaniem komisji jest przede wszystkim dokonanie formalnej i merytorycznej oceny przedłożonych wniosków oraz zaproponowanie podziału środków finansowych dla poszczególnych oferentów. Do członków komisji szerokie zastosowanie mają przepisy KPA dotyczące wyłączenia pracownika, co w praktyce oznacza że żadna z osób oceniających oferty nie może pozostawać w stosunku prawnym z organizacją ubiegającą się o dotacje.

Tryb postępowania komisji oraz jej skład jest każdorazowo określany w drodze Zarządzenia Wójta. Celem zachowania pełnej bezstronności oraz jawności postępowania konkursowego, został również przeprowadzony nabór do Komisji spośród przedstawicieli trzeciego sektora. Żadna z organizacji działających na terenie Gminy nie zgłosiła udziału w pracach Komisji.

IV. Nakłady finansowe przewidziane na realizację programu

Zgodnie z programem współpracy, a następnie jego nowelizacją łączna pula środków zaplanowanych na realizację zadań publicznych wyniosła co najmniej 122 000,00zł. Szczegółowe rozbieżności kwot przeznaczonych na dotacje w określonych dziedzinach wynikało już z samego ogłoszenia konkursowego. Docelowo kwota ta uległa znacznemu zwiększeniu z uwagi na dotację udzieloną Stowarzyszeniu Sumina, a pochodzącą z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. Łącznie nakłady na poszczególne dziedziny przedstawiały się następująco:

- a) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu – 4 700,00zł.
- b) kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury, podtrzymywanie tradycji – 12 000,00zł.
- c) wypoczynek dzieci i młodzieży – 3 000,00zł.
- d) ochrona i promocja zdrowia – 148 000,00zł.
- e) małe granty – 500,00zł.

V. Ocena realizacji programu

Program współpracy jest kluczowym narzędziem do rozwoju współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi. Jak akt prawa lokalnego ma on charakter formalny, a jego realizacja jest obowiązkiem organów wykonawczych. Kluczem do współpracy nie jest sam program, jednak proces jego powstawania oraz mierzalne efekty jego realizacji które mają zostać wykazane w niniejszym dokumencie.

Ocena programu jest nierozzerwalnie związana z zasadą efektywności, a program jest tylko narzędziem współpracy, w którym należy ocenić cele jakie miały zostać osiągnięte w wyniku zastosowania form i sposobów współpracy. Ewaluacja przeprowadzona przez podmiot zewnętrzny jest rozwiązaniem drugim i z tego też względu nie jest stosowana w samorządach. Innym sposobem jest dokonanie tzw. samooceny, której wyniki są przedstawiane organowi stanowiącemu. W związku z czym oceny programu dokonują radni i mają możliwość wskazania które z rozwiązań się sprawdzają, a które wymagają weryfikacji.

Raport z realizacji programu stanowi więc materiał wyjściowy do prac nad programami w latach następnych.

Program naszej Gminy również określa obszary tematyczne stanowiące konkretne wskaźniki do oceny realizacji programu:

- a) liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert:
W roku 2012 został ogłoszony dwa otwarte konkursy ofert.
- b) liczba ofert złożonych w otwartych konkursach ofert:
Łącznie do konkursu zostało złożonych 9 ofert.
- c) liczba zawartych umów dotyczących realizacji zadań publicznych:
W roku 2013 zawarto 8 umów dotacyjnych oraz 1 w trybie tzw. małych grantów.

d) wysokość kwot udzielonych dotacji – 168 200,00zł. wg podziału wskazanego w rozdziale „Nakłady finansowe przewidziane na realizację programu”.

e) wielkość wkładu finansowego i pozafinansowego organizacji wniesionego do realizacji poszczególnych zadań:

W odniesieniu do zadań publicznych realizowanych na podstawie umów dotacji organizacje wniosły łączny wkład finansowy w wysokości 75 395zł. z czego: 52 120,00zł. stanowi wkład osobowy (głównie rozliczenia opiekunów podczas różnego rodzaju zajęć tematycznych, wycieczek, obozów, zlotów... oraz innych wolontariuszy zaangażowanych przy realizacji zadań).

Jeśli chodzi o wkład finansowy to nie budzi on żadnych wątpliwości, ponieważ wszystkie nakłady zostają poniesione jako pieniężne i zostają potwierdzone stosownymi dokumentami księgowymi. Stanowią one więc wydatki poniesione jako bezpośrednio współfinansujące zadanie i dotyczą kosztów ujętych w budżecie projektu.

Inaczej sytuacja przedstawia się w zakresie wkładu rzeczowego, który również w określonym stopniu zasila budżet zadania. Jednak stanowi on „fizyczną” pracę osób zaangażowanych przy projektach. Osoby te za świadczenie wolontariackie nie pobierają wynagrodzenia. Na potwierdzenie jego wielkości organizacje przedstawiają, albo umowy wolontariacie, albo stosowne oświadczenia z dokładnym wyliczeniem godzin oraz stawek za wykonanie świadczenia.

f) liczba beneficjentów zrealizowanych zadań:

Na podstawie przedłożonych sprawozdań z realizacji poszczególnych zadań szacuje się, że objęły one grupę ok. 5 500 osób jako odbiorców bezpośrednich, poza tym można jeszcze wyszczególnić grupę adresatów pośrednich do których również docierał przekaz stanowiący merytorykę ofert.

W ramach realizowanych zadań powstały również różnego rodzaju elementy trwałe takie jak: obrazy, ceramika, widokówki, plakaty, foldery, kartki świąteczne oraz inne gadżety. Ponadto w ramach poszczególnych projektów miały miejsce konkretne wydarzenia: jarmarki, wystawy, wernisaż, biwaki, obozy, szkolenia, zajęcia, wyjazdy, wycieczki, pogadanki, konkursy, quizy, gry i zabawy, turnieje sportowe...

g) liczba dotacji udzielonych w trybie małych grantów:

Gmina jeden raz udzieliła dotacji z zastosowaniem trybu grantowego.

h) liczba zrealizowanych inicjatyw lokalnych:

Brak.

L.p.	Nazwa wnioskodawcy	Kwoty deklarowane – zgodnie z umową	Kwoty rozliczone	Uwagi
Organizacje sportowe prowadzące zajęcia rekreacyjne – 4 700,00				
1	GUKS Lider wyjazdy na basen	4 700,00 – dotacja 2 020,00 – środki własne 6 720,00 – całość zadania	4 700,00 – dotacja 2 020,00 – środki własne 6 720,00 – całość zadania	Brak
Organizacje działające w sferze kultury, sztuki... - 12 000,00				
2	Stowarzyszenia Ruch Wspierania Inicjatyw Społecznych U'RWIS – Spotkanie z Mikołajem	700,00 – dotacja 1 550,00 – środki własne 2 250,00 – całość zadania	700,00 – dotacja 1 550,00 – środki własne 2 250,00 – całość zadania	Brak
3	Towarzystwo Śpiewacze Bel Canto – koncerty śpiewacze, warsztaty muzyczne...	6 800,00 – dotacja 3 000,00 – środki własne 9 800,00 – całość zadania	6 800,00 – dotacja 3 000,00 – środki własne 9 800,00 – całość zadania	Brak
4	Stowarzyszenie Działań Lokalnych Spichlerz – piknik historyczny, wieczór czernicki, cykliczne spotkania o charakterze historycznym, konkursy tematyczne	1 300,00 – dotacja 6 125,00 – środki własne 7 425,00 – całość zadania	1 300,00 – dotacja 6 125,00 – środki własne 7 425,00 – całość zadania	Brak
5	Grupa Artystyczna KONAR – wystawy, wernisaże, konkursy plastyczne, jarmarki tematyczne, ekspozycje i konkursy malarskie,	2 000,00 – dotacja 6 000,00 – środki własne 8 000,00 – całość zadania	2 000,00 – dotacja 6 000,00 – środki własne 8 000,00 – całość zadania	Brak
6	ZHP – spotkania tematyczne, uroczystości okolicznościowe, festiwale harcerskie	1 200,00 – dotacja 27 300,00 – środki własne 28 500,00 – całość zadania	1 200,00 – dotacja 27 300,00 – środki własne 28 500,00 – całość zadania	Brak
Organizacje działające w sferze wypoczynku dzieci i młodzieży – 3 000,00				
7	ZHP – biwak, obóz	3 000,00 – dotacja 17 325,00 – środki własne 20 325,00 – całość zadania	3 000,00 – dotacja 17 400,00 – środki własne 20 400,00 – całość zadania	Brak
Organizacje działające w sferze ochrony i promocji zdrowia – 148 000,00				
8	Stowarzyszenie Sumina – imprezy tematyczne, wycieczki, pogadanki, zajęcia dla dzieci, konkursy, akcje letnie i zimowe	148 000,00 – dotacja 11 800,00 – środki własne 159 800,00 – całość zadania	148 000,00 – dotacja 11 800,00 – środki własne 159 800,00 – całość zadania	Brak
Małe granty – 500,00				
9	GUKS Lider – turniej sportowy dla przedszkoli z terenu gminy	500,00 – dotacja 200,00 – środki własne	500,00 – dotacja 200,00 – środki własne	Brak

		700,00 – całość zadania	700,00 – całość zadania	
--	--	-------------------------	-------------------------	--